

**Pokrenuti proceduru ukidanja vize za građane
Kosova**

Pokrenuti proceduru ukidanja vize za građane Kosova

Dijalog između Srbije i Kosova, koji se odvija uz posredovanje Evropske unije, donio je neke promjene koje bi trebale natjerati i naše vlasti da pristupe izmjenama svojih politika prema susjedima u regionu. Tako je u okviru nedavne pete runde dijaloga između pregovaračkih timova Srbije i Kosova, između ostalog, došlo i do dogovora o slobodi kretanja. Shodno postignutom dogovoru, građani Kosova će moći nesmetano putovati u Srbiju, sa ličnim kartama i vozačkim dozvolama izdatim od strane institucija vlasti Kosova. Ova odredba trebala bi stupiti na snagu 1. novembra ove godine, pa će tako Bosna i Hercegovina ostati jedina zemlja u regionu koja ograničava kretanje građanima Kosova.

Naime, vlasti Bosne i Hercegovine ne priznaju dokumente koje izdaju institucije vlasti sa Kosova, pa tako ne priznaju ni pasoše koje izdaje njihovo ministarstvo unutrašnjih poslova. Stoga, građani sa područja Kosova trebaju aplicirati za vizu da bi im se odobrio boravak u Bosni i Hercegovini ili omogućio tranzit kroz našu zemlju. Ova procedura je odlukama državnih vlasti iz 2009. godine dovedena do apsurdna, pa tako neinformisani ili nezainteresovani donosioci odluka u sferi vanjske politike vjerovatno prave presedan koji do sada nije zabilježen u diplomatskoj praksi i međunarodnim odnosima.

Naime, o aplikaciji za vizu osobe sa Kosova koja namjerava doći u službenu posjetu Bosni i Hercegovini, mora raspravljati Vijeće ministara BiH na svojoj sjednici, u okviru posebne tačke dnevnog reda sjednice. Prema usvojenoj proceduri, aplikacija za vizu BiH se predaje ili u sjedište Ministarstva vanjskih poslova BiH ili u nekom od naših diplomatsko-konzularnih predstavništava u svijetu. Nakon toga, sjedište ministarstva prosljeđuje taj zahtjev u Sekretarijat Vijeća ministara BiH koji ovaj predmet mora uvrstiti u dnevni red sjednice Vijeća ministara BiH, na kojoj će se ministri trebaju očitovati o opravdanosti zahtjeva i naložiti ministarstvu vanjskih poslova kako da postupi u svakom od pojedinih slučajeva.

U kojoj normalnoj državi, čiji predstavnici trebaju voditi računa o dignitetu svojih institucija i njenih građana, državna vlada na svojoj sjednici raspravlja o pojedinačnim slučajevima izdavanja vize. Da li to znači da Vijeće ministara BiH nema povjerenja u svoju instituciju vlasti, tj. Ministarstva vanjskih poslova BiH u čijoj primarnoj nadležnosti je provođenje utvršene vanjske politike, pa shodno tome i izdavanje viza za strane državljane kojima je ista potrebna. Ili pak, Vijeće ministara nema drugih i prećih državnih obaveza i zadataka od bavljenja time da li je opravdan zahtjev nekog građanina sa Kosova da službeno posjeti Bosnu i Hercegovinu.

Da podjetimo, ovakav princip je utvrđen na 86. sjednici Vijeća ministara održanoj 07. maja 2009. godine kada je donijet sljedeći zaključak:

“Vijeće ministara BiH se upoznao sa stavom Predsjedništva Bosne i Hercegovine u vezi sa problemom legaliteta dokumenata koji posjeduju građani sa područja Kosova. U skladu sa stavom tri navedenog mišljenja, Vijeće ministara ovlašćuje Ministarstvo vanjskih poslova BiH da u slučajevima koje Vijeće ministara smatra za slučajeve od posebnog interesa za BiH izda ulazne vize za ograničeni period na posebnom papiru. U smislu prethodnog zaključka, zadužuje se Ministarstvo vanjskih poslova da izda ulazne vize za predstavnike Regionalnog vijeća za saradnju koji dolaze sa Kosova na posebnom papiru, kako bi se omogućilo njihovo prisustvo na sastanku organizovanom u okviru RCC koji je zakazan za 14.05.2009. godine”.

Pomenuti stav Predsjedništva BiH o ovom pitanju nije javno dostupan ili uposlenici ove institucije smatraju da nije od značaja za širu javnost pa ga nisu ni uvrstili među dokumente koji se nalaze na zvaničnoj web stranici. Situacija na web stranici Ministarstva vanjskih poslova BiH je možda još i konfuznija. Ona se određuje samo prema nosiocima UNMIK pasoša za koje se kaže da im je potrebna viza za BiH i da ambasada BiH u Skoplju izdaje vize licima sa Kosova, nosiocima UNMIK-ovih putnih isprava. Vjerovatno naša ambasada u Skoplju koja nerezidentno pokriva prostor Kosova, nije

pravovremeno informisala sjedište MVP-a da su već odavno uvedeni novi pasoši koje posjeduje većina Kosovara i da je UNMIK u 2008. godini prestao da izdaje pasoše jer to od tada obavljaju institucije kosovskih vlasti.

Gore navedene informacije trebale bi ponukati naše nosioce izvršne i zakonodavne vlasti da u svoju radnu agendu što prije uvrste i problematiku vezanu za poboljšanje regionalne saradnje u ovoj oblasti. Kao što znamo, Evropska unija je među prioritete uslove u ovoj fazi pridruživanja već odavno uvrstila i potrebu za što kvalitetnijom i pojačanom regionalnom saradnjom. Ukidanje ove određene diskriminacije prema građanima sa Kosova, svakao je jedan od koraka u tom pravcu, imajući u vidu osnovne vrijednosne postulate na kojima počiva EU a koji se ogledaju u slobodi kretanja ljudi, roba, kapitala i usluga.

Još jedna od bitnih činjenica ide u prilog potrebi serioznijeg razmatranja ove problematike od strane političkih elita. Naime, teritorija Kosova je jedno od rijetkih područja sa kojima BiH ima pozitivnu robnu razmjenu. Prema podacima Agencije za statistiku BiH u 2010. godini robna razmjena sa Kosovom je bila na nivou od 354 miliona KM a u toj razmjeni BiH je izvezla roba u iznosu od 310 miliona KM. Dakle, radi se o veoma značajnom vanjsko trgovinskom suficitu koje naše firme ostvaruju na tom tržištu i koje je na žalost naše provrede jedna od takvih rijetkih destinacija na kojima imamo pozitivnu razmjenu.

Umjesto da uvažavaju ove evidentne i egzaktne ekonomske pokazatelje, naši zvaničnici se i dalje ignorantski odnose prema novouspostavljenim institucijama vlasti Kosova i posebno njenim građanima. Jedna od opomena ovakvim neprincipijelnim političkim stavovima došla je sredinom maja od strane podpredsjednice Vlade Kosova. Ona je zaprijetila da će Vlada Kosova ukinuti bescarinske mjere i uvesti reciprocitet u trgovinskoj razmjeni prema Bosni i Hercegovini i Srbiji, jer ne priznaju njihove zvanične dokumente, odnosno pečat carinske službe Kosova. Na sreću, intervenirao je Brisel koji nije dozvolio da se ova inicijativa Vlade Kosova sprovede u djelo. Kako zvaničnici Srbije uveliko pregovaraju sa predstavnicima Kosova o ovom problemu i za očekivati je da će se ovaj spor ubrzo riješiti, Bosna i Hercegovina bi u tom slučaju mogla da potpadne pod restrikcije kosovskih vlasti radi svoje politikea.

Naši zvaničnici su svjesni ove svojevrsne nepravde i značaja koje naši privrednici ostvaruju na tržištu Kosova, Tako, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mladen Zirojević ocijenjuje je da se radi o problemu koji sa aspekta BiH, osim tehničke, ima i političku dimenziju, a da bi uvođenje recipročnih mjera od strane Kosova imalo značajne reprekusije po naše privrednike koji bi izgubili konkuternost a samim tim i ovo tržište. Iz istog ministarstva dolaze i izjave da se nadaju da će razgovori koji se vode između Srbije i Kosova donijeti neko prihvatljivo rješenje koje bi mogla koristiti i BiH. Evo i taj zahtjev je sada ispunjen, Srbija ide naprijed u promovisanju regionalne saradnje. Prije nekoliko dana je nakon dugog niza godina ukinula i vize za građane Albanije, iskazujući time svoju opredjeljenost regionalnom miru i saradnji. Sada su na redu naši vlastodršci da dokažu svoje razumjevanje regionalne i međunarodne politike i pokažu bar malo odgovornosti naspram svojih privrednika i građana u čijim poreskim novcima zdušno uživaju.

*Centar za sigurnosne studije
Centre for Security Studies*

*Branilaca Sarajeva 13/I, 71000
Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
Tel: +387 33 262 455/ 262 456
Fax: +387 33 223 250
E-mail: info@css.ba
www.css.ba*

*Think Tank Fund
Open Society Institute*

*Oktober 6. utca 12.
Budapest, 1051 Hungary
Tel: +361 882 3244
Fax: +361 882 3101
www.soros.org/thinktank*